

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד, כ"ג אדר א תשע"ד
2-659/ע"ד

לכבוד

היקר והנעלה לשם שבו ואחלמה הרב רפי יוחאי שליט"א
מנהל היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות

שלום וברכה וישע רב!

במענה למכתבו בדבר התקלה החמורה אשר אינשי דלא מעלי שאינם שומרים תורה ומצוות, עוסקים ביצור מזוזות ע"י חריטה בלייזר שיוצרת תבנית חלולה עם צורת אותיות סת"ם ולאחר מכן מניחים את התבנית ע"ג מזוזה של קלף, ומרססים עם דיו, ושאלתו האם מזוזות אלו כשרות או פסולות.

ע' בספר ילקוט יוסף הלכות תפילין (סי' ל"ב סעיף כ"ו עמ' רצ"ו) ספרי תורה ומגילות אסתר אשר חדשים מקרוב באו, שלוקחים טבלאות של משי שחקוקים בהם עמודים שלמים של ס"ת ומגילות אסתר, ומניחים קלף מתחת לטבלאות, ושופכים דיו על הטבלה וממרחים אותו הלוך ושוב במגב, והדיו יורד דרך נקבי המשי על הקלף, וכהרף עין נדפסים עמודים שלמים על הקלף, ספרי תורה ומגילות אסתר ובודאי גם מזוזות פסולים אפילו בדיעבד, והמברכים עליהם ברכה ברכתם לבטלה, והוא מכשול חמור מאד.

דאף מגילות שנעשו בדרך זו פסולים אפי' בדיעבד דבעינן כתיבה ולא חקיקה וכן בעינן וכתב ולא ושפך וכן בס"ת ומזוזות יש חסרון בקדושת האזכרות והם פסולים בהחלט. וגם אם הטיף כמה טיפות דיו, אחת ליד השניה ואח"כ משך הטיפות ע"י עץ או קולמוס וחיבר הנקודות ועשאן לאותיות אפי' שצורת האות נעשתה ע"י אדם אפ"ה מבואר בחדושי הרמב"ן (גיטין כ'): דפסול.

וכן כתב מרן פוסק הדור כמהר"ר רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל בתשובה כת"י, וכן בגילוי דעת שפורסם ברבים, בה' כסליו תשס"ג, וזו לשונו: אודות ספרי תורה ומגילות אסתר אשר חדשים מקרוב באו שלוקחים טבלאות של משי שחקוקים בהם עמודים שלמים של ספרי תורה ומגילות אסתר, ומניחים קלף מתחת לטבלאות, ושופכים דיו על הטבלה וממרחים אותו הלוך ושוב על גבי המשי, והדיו יורד דרך נקבי המשי על הקלף, וכהרף עין נדפסים עמודים שלמים על הקלף, ספרי תורה ומגילות אסתר אלה פסולים אפילו בדיעבד, והמברכים עליהם ברכתם ברכה לבטלה, והוא מכשול חמור מאד. והן עתה נודע לי שהפיצו שמועה שכאילו חזרתי בי ממה שכתבתי מכבר לאסור בזה, ולכן חזרתי לכתוב ולהודיע בשער בת רבים לאפרושי מאיסורא, שהעושה ספר תורה ומגילות אסתר באופן הנ"ל, הוא מכשיל את הרבים, וככוחי אז כוחי עתה. וזה פשוט וברור מאד. ומצוה רבה לפרסם הנ"ל, ואומר: הסירו מכשול מקרב עמי. עכ"ל. והוסיף עוד בכת"י, דאף מגילות שנעשו בדרך זו פסולים אפילו בדיעבד מכמה אופנים, חדא, שהרי זה דומה למה שכתבו הפוסקים לפסול כתיבת סת"ם על ידי דפוס, וכמ"ש הרמ"ע מפאנו (סי' צג) דבעינן שתהיה כתיבה

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

ממש ולא חקיקה. וכן פסק הפרי חדש. וכל זה הוא לענין הדפוס שהיה בימיהם, שהיו עושים צורת האותיות על ידי טבלא ודוחקים אותה על גבי הקלף, ונ"ד דומה לדפוס שהיה בימיהם, ואפשר גם שגרע מדפוס שהיה בימיהם. ודו"ק. עכ"ל.

גם הגר"ש אלישיב פירסם גילוי דעת מכ"א כסליו תשס"ג, בזה"ל: הובא בפני מגילת אסתר כתובה על קלף בכתיבה תמה אשר לפי הנראה לעינים נכתב על ידי אומן מומחה בכל מיני הידורים, אולם אחרי בדיקה מיוחדת התברר שאין כאן כתיבה כלל, אלא נעשית על ידי הדפסת משי. והנה מלבד התקלות והמכשולים העלולים לצאת מזה, יש לדון שזה בגדר המבואר בירושלמי (פרק ב' דגיטין), וכתב ולא ושפך. וכן בסת"ם יש חסרון בקדושת האזכרות, והם פסולים בהחלט ואסורים להשתמש בהם לצאת ידי חובה. והמורה היתר בדבר, וכן המפיצים, תגריהן ותגרי תגריהן, הם בכלל חוטאים ומחטיאי הרבים. ולפי דברי המהרש"ל בחכמת שלמה (גיטין נד א) טעון גניזה, ואינו משלם כלום, ואפילו מה ששוה ללמוד. אף שקודם היו לומדים בספרי תורה, מ"מ בספר תורה כזה אסור דחיישינן שמא יקראו בו, אלא עומד לגניזה. וכן דעת התפארת שמואל על הרא"ש שם, וכן פסק הט"ז (יורה דעה סי' רפא). והבא לקיים מצות הנחת תפילין, קביעת מזוזה, קריאת המגילה, ומצות כתיבת ספר תורה, יזהר לברר שנכתבו על ידי סופר מומחה ירא שמים. עכ"ד. גם הגר"ש וואזנר פירסם גילוי דעת בזה, לאסור איסר בנידון, ודבר זה ברור כשמש, כי פעולת כתיבה כזאת היא פסולה מן התורה. והקונים שהוטעו על ידי המוכרים, יכולים לבטל מקח, ולתבוע את הדמים, דגרע טפי ממום במקח, דהוי כנותן לו מין אחר לגמרי. ואסור להשתמש בספר תורה כזה אפילו כחומש וכמגילה ללמוד בו, כדין ספר שאינו מוגה, ובפרט שאין ניכר פיסולו, ולכן חייבים לגונזם מיד, והמשהה ספר תורה כזה אצלו עובר משום אל תשכן באהליך עוולה. וחתמו על גילוי דעת זה עוד כמה מרבני הזמן שליט"א.

על כן בודאי שמזוזות הללו פסולות ויש למנוע בכל הדרכים החוקיות תקלה זו המכשילה את הרבים.

דוד לאו

הרב הראשי לישראל

ונשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כבוד רב,

יצחק יוסף

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

ונשיא בית הדין הרבני הגדול

